

"EL PSOE ha demostrat falta

Des de qualsevol front —social, polític, intel·lectual...— es desprèn unanimitat de criteri: el PNB té la clau de la solució del conflicte d'Euskadi. Això els fa corresponsables del retard d'aquesta solució?

—Bé... com a partit que governa des de l'any 80 en aquesta comunitat autònoma sí, és possible que la gent ens exigisca un esforç major. Però nosaltres, des del 1977, sempre hem mantingut un discurs d'acostament i de solució dialogada al conflicte. L'interlocutor privilegiat d'ETA sempre ha estat el govern de Madrid, tot i que hem tingut assaigs amb el món d'HB, un en 1992 i darrerament l'encontre del proppassat octubre, considerant com a base el famós document del 26 d'abril, l'anomenada "Alternativa democràtica d'ETA". Allí estiguérem durant quatre hores amb Herri Batasuna, i et puc dir que l'ambient va ser cordial i n'eixírem esperançats pensant que començava una etapa nova. Però a les tres setmanes filtraren les seues actes i això ens va deixar perplexos. Nosaltres deixem clar que un procés d'aquesta mena, si vol ser seriós, necessita un mínim de discreció. Nosaltres hi vam veure una intenció de trencar aquest camí.

—*El Moviment d'Alliberament Nacional Basc (MANB) s'entesta a dir que el PNB té la culpa de tot i el PNB respon que sempre els rebutgen. Quina conclusió en podem extraure?*

—Si fem un balanç del que hem aconseguit els uns i els altres, des de vies diferents, la impressió és que som el reflex del seu fracàs. No existeix prou autocrítica per analitzar per què no han aconseguit durant tants anys ni tan sols iniciar una altra via diferent a la de la violència.

—*Però no li sembla trist que ni tan sols es posen d'acord en el diagnòstic sobre l'origen, la causa i les motivacions que, suposadament, conformen l'actual estat de les coses al País Basc?*

—Em sembla trist perquè tant EA com HB com nosaltres ens declarem abertzales, en el tema de l'euskera, en la qüestió territorial..., però en lloc de valors entesos comuns estem arribant a un enfrontament cada dia més fort. I em preocupa l'odi que es va generant, perquè l'odi després necessita temps per desaparèixer. Sembla que l'enemic principal del MANB és el PNB.

—*Quan es passarà del diagnòstic al disseny de les solucions d'aquest problema?*

Ningú no veu el seu treball, però tothom sap el que fa.

Gorka Agirre (Anvers, 1949),

fill de l'exili

i membre de l'executiva

del PNB té,

juntament amb

els seus

col·legues

Joseba Egibar

i Juan Mari Ollora,

una tasca

principal: trobar

la sortida

—no la més fàcil,

sinó la més

adequada—

del laberint en

què s'ha convertit

Euskal Herria.

Aquesta

entrevista es va

realitzar instants

abans de

l'atemptat d'ETA

contra Fernando

Múgica.

—El dia que siguem capaços de parlar, de dialogar... en lloc d'imposar. Avui ni tan sols no hem iniciat la fase del possible diagnòstic comú i jo pense que hauríem de ser capaços de fer-ho. És el dèficit democràtic de què parlen? És cert, no hi ha constitució a Europa que tinga un article com el vuitè de l'espanyola. Però fan falta hores i hores de diàleg, entre tots els que hi estan disposats.

—*És tan difícil asseure's a parlar?*

—No ho sé. Això sembla. La desconfiança en aquest país és tan gran que sempre ixen fantasmes. Si el PNB fa algun pas en aquesta direcció, és que vol alguna cosa. Però també ho veus al carrer. Hi ha gent també al nostre partit que no creu en el MANB, que no creu en la sinceritat dels seus objectius polítics.

—*Quin horitzó hem d'esperar pel que fa a la pacificació d'Euskadi a partir del 4 de març?*

—Segurament, govern del PP. L'esperança és que no siga un govern de majoria absoluta, de manera que l'obligue a haver de pactar amb altres forces polítiques i que no siga tan prepotent com ara. Li tocaria trucar a les altres forces i nosaltres ens els escoltarem primer i veurem què proposen.

—*El PNB treballa amb la hipòtesi d'un nou govern nacionalista espanyol, de dreta, amb Aznar al capdavant?*

—Sí.

—*A Madrid l'esquerra desitja que la dreta arribe al poder, a Catalunya estan poc menys que tremolant... Com van els ànims al País Basc?*

—El que ens fa por és el que puga haver-hi darrere d'aquest missatge centrista. Dins del PP avui coexisteixen sectors amb ganes de revenja després de tretze anys de govern socialista amb elements que sí, que participaren en l'oposició antifranquista, socialdemòcrates democristians, liberals, etc. Però a aquest PP li falta un referent d'extrema dreta organitzat. És a dir, a diferència d'Europa, aquí no tens una extrema dreta amb certa força que enquadre el 10% de vots d'extrema dreta que existeix sociològicament. Nosaltres suposem que aquest sector està enquadrat dins el PP i que està esperant, a pesar del discurs centrista d'Aznar. Em fa por la possibilitat d'una retallada, o almenys un intent, en les aspiracions majoritàries d'aquest país. A més hi ha la por que suscita la gent que espera l'arribada del PP al poder, que hi ha invertit molt de temps i n'espera dividends immediats.

—*El PSOE podrà moure els fils amb més facilitat quan serà a l'oposició?*

le sensibilitat democràtica"

KARLOS CORBELLA

—Estic segur que el PSOE, en el tema de la pacificació, s'acostarà a posicions que defensem nosaltres ara, ja que s'ha notat un gran canvi a Euskadi en els darrers anys al si del PSE-EE.

—Però ja no serà al poder.

—Però, mira, IU ha adoptat posicions que són valentes i positives, encara que no sé si el MANB se n'ha adonat. IU reconeix el dret d'autodeterminació com a dret, la sortida dialogada; si el PSE-EE i el PSOE s'acosten més a posicions dialogants, amb catalans i el grup basc, el PP es pot veure forçat també a una política d'acostament sempre que ETA done una possibilitat perquè això es produeixi.

—La dreta fou qui va dur a terme l'acord de pau d'Irlanda del Nord...

"Si el PSE-EE i el PSOE s'acosten més a posicions dialogants, amb catalans i el grup basc, el PP es pot veure forçat també a una política d'acostament sempre que ETA done una possibilitat perquè això es produeixi."

—Sí, però una dreta amb una tradició democràtica de tota la vida.

—Això són paraules fortes.

—És així. Jo estic convençut que si un govern del PP —ni el PSOE s'hi ha atrevit— arriba a fer un discurs com el de Downing Street, aquest discurs facilitaria el diàleg i un possible canvi d'actitud en la part contrària.

—Quina és la posició d'eixida i el punt d'arribada del PNB en aquestes noves eleccions pel que fa a la pacificació?

—Nosaltres voldríem que aquesta campanya no gire exclusivament entorn de la violència. Nosaltres ens refermem en la via del diàleg, la validesa del pacte d'Ajuria Enea, però en tots els seus continguts. No em serveix el pacte d'Ajuria Enea sense una bona gestió del pacte.

—PNB, Partit Nacionalista Basc. Ens explica què significa això, quin és el seu objectiu i quin ha de ser el procés per accedir-hi?

—L'objectiu, ja sabeu quin és, plena sobirania d'Euskal Herria. Com?, nosaltres vam adoptar la via estatutària i, almenys sobre el paper, aquest objectiu l'aconseguírem amb l'Estatut, i jo crec que és millor que el dels anys trenta. Tenim un país desvertebrat, desgraciadament dividit en dos estats i en tres administracions diferents. Un dels grans objectius seria anar coordinant i unint cada vegada més Euskal Herria: Iparralde, Comunitat Navarra i Comunitat Autònoma Basca. D'altra banda demostrar a la gent que l'autogovern serveix i que els interessos es defensen millor amb un govern proper.

—Al País Basc hi ha dos partits més, no sé quants moviments socials, més una organització armada, que comparteixen aquests mateixos objectius.

—És el tema dels valors entesos que comentava adés. Per què no ens posem d'acord amb EA? En aquests temes estem bastant d'acord, també governem junts, però és una escissió i en les escissions fa falta temps. El problema d'HB? Primer, el MANB va rebutjar l'Estatut d'Autonomia i això és un punt de divergència, però si acceptaren mínimament aquest marc, sense violència... per què no plantejar-nos la possibilitat d'un futur govern de majoria nacionalista? això exigiria un canvi en la cultura política d'HB i necessàriament hauria de desaparèixer la violència. No podem arribar a acords institucionals amb qui defensa la lluita armada. Si el 1977 ETA haguera deixat la violència, avui no existiria l'abisme entre el

KARLOS CORBELLA

"Si ETA haguera deixat la violència l'any 1977, els seus militants haurien quedat com uns herois en la història d'aquest país, en els llibres de text. Ja no sé com quedaran el dia de demà."

"ETA és història a Euskal Herria, ens agrada o no"

—En molts casos s'ha comentat que l'existència d'ETA fou positiva per aconseguir el grau d'autonomia conferit per l'Estatut. Implícitament es diu que al PNB ja li anava bé com a element de pressió.

—Jo sí que pense que aquell govern d'UCD, en aquella època, pensava que amb una concessió d'un estatut ampli podia posar punt final a l'activitat armada. En aquest sentit, l'activitat d'ETA va ser present en aquella negociació.

—És a dir, el PNB va fer servir la carta d'ETA en el període en què es decidia la nova configuració autonòmica.

—No, mai. El PNB entre el 1979 i el 1980 va tractar d'integrar el món d'ETA en l'Estatut, però topà amb el tancament d'ETA. Però sí que admet que l'existència d'ETA va poder condicionar la decisió del govern, o que el govern fou més valent a l'hora d'adoptar unes solucions concedint l'Estatut.

—El nacionalisme basc confereix alguna legitimitat històrica a ETA?

—ETA és història en aquest país, ens agrada o no. Són 37 anys. En plena dictadura es decideixen per una via armada contra la violència de l'estat existent en aquella època. De legitimitat històrica, en aquest sentit sí que en té. En té quan s'enfronta en aquell temps amb els mateixos mitjans a la dictadura.

I. G.

món abertzale i aquest país hauria evolucionat molt més ràpidament i a tots els nivells. Crec que ETA en aquell moment va perdre la gran oportunitat. I també pense que el militant d'ETA hauria quedat com un heroi en la història d'aquest país en els llibres de text, pel seu sacrifici i lluita en l'etapa franquista. Ja no sé com quedarà el dia de demà. La història ho dirà.

—I...?

—Que estem obligats a fer un esforç... A mi m'agrada la via irlandesa, construir un eix abertzale que després permeta un plantejament comú. No som capaços de fer-ho.

—Hi ha qui ha vist en el comunicat de la darrera reunió del pacte d'Ajuria Enea una extensió a la basca de l'Acord de Downing Street. Potser és exagerat, però no ens diga que el punt introduït a instàncies d'EA sobre l'autodeterminació no comporta alguna cosa més que un afegitó.

—No és exagerat. Jo li done aquesta virtualitat. Sempre que es gestione bé l'acord i sempre que tant PSOE com PP siguin capaços d'assumir-ne el contingut íntegre. I si no, una vegada més mostraran falta de sensibilitat democràtica en la seua actitud.

—PSOE i PP són partits globalment demòcrates?

—Com a partits centralistes els costarà molt assumir aquest paràgraf de l'acord que signaren. I demostren que no són democràtics amb la seua actitud. El PSOE, després de tants acords del Parlament basc en diversos temes (sobre el reconeixement del dret d'autodeterminació, el compliment íntegre de l'Estatut, l'aproximació dels presos...), ha demostrat falta de sensibilitat democràtica i incapacitat d'admetre una voluntat majoritària.

—Elkarri va amenitzar l'entrada d'any amb el diagnòstic del tercer espai ideològic, és a dir, els que no es casen amb el pacte ni amb el MANB. Sembla que alguns ja han començat a situar en aquest carro Elorrieta (ELA), Setien (bisbe de Guipúscoa), i després d'unes declaracions recents, sembla que del seu company Juan Mari Ollora ("Les estratègies del pacte i del MANB no condueixen a res perquè són dues línies paral·leles"), va agafant velocitat...

—En el tercer espai, si l'interprete correctament, es troba gent amb una actitud inequívoca. No és que el pacte no siga vàlid, però hi ha socis del pacte d'Ajuria Enea i dels acords de Madrid, que fan que no funcione. El MANB també manté una posició intransigent. A l'últim, en el tercer espai ens situem els que acceptem el diàleg i la pau de manera inequívoca, gents d'EA, de CDN, d'IU, gent nostra, moviments socials... i per exemple EA, IU i nosaltres, que formem part del pacte d'Ajuria Enea, hauríem de fer un esforç perquè s'acompliquen els acords.

—El PNB posa un èmfasi especial en el comunicat d'ETA del proppassat 26 d'abril, afirmant, en la seua oferta, que sense l'amenaça de les armes seria perfectament assumible per part de qualsevol partit democràtic. Dues preguntes, per què inicien l'any amb aquest missatge?, i per què l'oferta d'ETA té aquesta virtualitat?

—Pense que el tema de l'autodeterminació i la unitat territorial són plantejaments polítics democràtics. En aquesta part, es podria tenir en compte el comunicat d'ETA, com a adequació del que pot ser l'alternativa KAS. Tenim dos temes d'interès en què molts ens podem trobar. El que em preocupa de l'anomenada "Alternativa democràtica" d'ETA és la seqüència que ells imprimeixen quan es refereixen al reconeixement del dret a l'autodeterminació, no n'especifiquen el com, si cal canvi constitucional o no. S'hi podrien buscar fórmules. D'altra banda el reconeixement d'unitat territorial, que tampoc no implica el que deia l'Alternativa KAS d'un estatut que agrupara els quatre territoris del sud d'Euskal Herria. D'altra banda, dóna l'última paraula a la societat basca. Bé el debat que planteja ETA, és per trencar amb el model existent? o prentén que hi haja una evolució cap a altres escenaris possibles?, això no ho especifica. Després planteja l'amnistia, i en

KARLOS CORBELLA

"El que em preocupa de l'anomenada 'Alternativa democràtica' d'ETA és la seqüència que ells imprimeixen quan es refereixen al reconeixement del dret a l'autodeterminació, no n'especifiquen el com, si cal canvi constitucional o no."

aquest moment planteja un alto-el-foc i ETA queda com a garant dels acords adoptats per la societat. Amb aquesta seqüència, no hi estic d'acord, i em sembla difícil posar-la en pràctica. Seria més factible començar per l'alto-el-foc i continuar amb els plantejaments polítics.

—El PNB necessita una esquerra abertzale forta i l'esquerra abertzale un PNB fort?

—Pense que sí. Una esquerra abertzale i democràtica forta obliga el PNB a moure's en temes que a voltes pot tenir oblidats.

—"Hem parlat, parlem i parlarem", sol dir Arzallus.

—És obligació de qualsevol estat mantenir un fil de contacte en tot conflicte. Sempre han parlat, en temps d'UCD, en temps de Franco, en el judici de Burgos, amb el PSOE, a l'Alger quasi es va arribar a la negociació; en 1977 Martín Villa es va desplaçar a Ginebra per parlar amb milis i polimilis. Aquest govern ha parlat, potser menys que els altres, però Corcuera i Vera han parlat; Asunción va tancar les portes; i Belloch, també, però sembla que sí que hi hagué algun moviment al final que va permetre estudiar la possible eixida coincidint amb el final de la legislatura socialista. Per això pense que el pròxim que vinga tractarà d'enviar algun missatge, i li agradarà tenir un interlocutor ben situat dins del MANB. **Inaki Gorostidi**

Estada Formativa d'Educació Ambiental en el Pirineu Francès. C.P.I.E. Bigorre-Pyrenees (Residencial)

Programa

- Activitats de geologia
- Activitats de vegetació
- Les activitats humanes
- Pedagogia del medi ambient
- L'educació ambiental a França
- Recorreguts d'orientació i observació de la fauna
- Visites a museus i esqui de fons

Dies: del 30 de Març al 3 d'abril

Allotjament: Centre Permanent d'Initiation a l'Environnement *Ecole Jules-Ferry*

informeu-vos
(93) 410 16 02

Numància 149-151. 08029 Barcelona
Tel.(93)410.16.02. Fax.(93)439.45.15

FUNDACIÓ PERE TARRÉS

■ Escola de l'Esplai ■

Solicito que m'envieu més informació:

Cognoms: _____
 Nom: _____
 Adreça: _____
 Població: _____
 D.P.: _____
 Tel. _____
 Fax. _____
 Professió: _____

per fax
 per correu
 E.T.